

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
Кафедра обліку, аудиту та оподаткування**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та
страхування»**

Київ
2022 рік

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач О.В. Петраковська. Київ: НАСОНА, 2022. 51 с.

Рецензенти:

Новіченко Л.С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування

Костирко Р.О. – доктор економічних наук, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування. Протокол № 1 від 30.08.2022 року.

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою обліково – статистичного факультету. Протокол № 1 від 31.08.2022 року.

Методичні рекомендації призначені для використання при підготовці практичних занять. Містять мету та завдання навчальної дисципліни, програму навчальної дисципліни, плани практичних занять, критерії оцінювання, список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
2. Програма навчальної дисципліни.....	5
3. Плани практичних занять.....	8
4. Критерії оцінювання	47
5. Список рекомендованих джерел	49

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» : формування сучасної системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання: засвоєння способів і прийомів відображення інформації про господарську діяльність підприємства в системі обліку; формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; надання загального розуміння значення фінансової звітності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: принципи, об'єкти, елементи методу бухгалтерського обліку; нормативно-правові акти, що регулюють ведення бухгалтерського обліку; План рахунків бухгалтерського обліку; вимоги до первинних документів та облікових реєстрів; порядок зміни балансу під впливом різних господарських операцій; методика ведення обліку господарських операцій на підприємствах.

вміти:

- відображати на рахунках бухгалтерського обліку основні господарські операції підприємства;
- володіти технікою складання бухгалтерського балансу та інших форм звітності.

Програма навчальної дисципліни
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.
ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО
ПРЕДМЕТ ТА МЕТОД

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку

Сутність та види господарського обліку. Сутність, мета та види бухгалтерського обліку. Нормативно – правове регулювання бухгалтерського обліку. Види вимірників. Принципи бухгалтерського обліку.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,5,6,7,9,13,14]

Допоміжна: [2,11,13]

Інформаційні ресурси:[1,2,3,4,5]

Тема 2. Предмет та метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Класифікація господарських засобів за видами та розміщенням, джерелами утворення та призначенням. Метод бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку: документування, інвентаризація; рахунки; подвійний запис; оцінка; калькуляція; баланс і звітність.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,6,7,10,11,12,13,14,16]

Допоміжна: [5,7,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Поняття бухгалтерського балансу. Структура і зміст балансу. Тотожність активу і пасиву бухгалтерського балансу та її обґрунтування. Типи господарських операцій та характеристика змін, які вони викликають в балансі.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,6,14]

Допоміжна: [5,8,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис

Поняття про рахунки бухгалтерському обліку їх призначення і будова. Подвійний запис. Активні, пасивні й активно-пасивні рахунки. Синтетичні та аналітичні рахунки та порядок запису на них. Поняття про субрахунки. Розрахунок кінцевого сальдо по рахунках бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку, його структура. Види і призначення рахунків бухгалтерського обліку.

Рекомендована література:

Базова: [1,6,7,10,14]

Допоміжна: [11]

Інформаційні ресурси:[1,2,3,5]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АКТИВІВ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ, ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 5. Облік активів

Економічний зміст необоротних активів, їх визнання, класифікація та оцінка. Нормативно – правове регулювання обліку активів. Особливості обліку необоротних активів. Економічний зміст оборотних активів, їх визнання, класифікація та оцінка. Особливості обліку оборотних активів. Документальне оформлення операцій, пов'язаних з активами.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,6,7,8,9,10,12,14,15]

Допоміжна: [7,10,11,13]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

Тема 6. Облік власного капіталу

Сутність та види власного капіталу. Нормативно – правове регулювання обліку власного капіталу. Облік формування зареєстрованого (пайового) капіталу. Облік неоплаченого капіталу. Облік капіталу у дооцінках. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих) збитків. Документальне оформлення операцій, пов'язаних з власним капіталом.

Рекомендована література:

Базова: [1,3,4,6,7,8,9,10]

Допоміжна: [11,14]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

Тема 7. Облік зобов'язань

Сутність, визнання, оцінка та види зобов'язань. Нормативно – правове регулювання обліку зобов'язань. Особливості обліку довгострокових зобов'язань (облік довгострокових позик, довгострокових векселів виданих, довгострокових зобов'язань за облігаціями, довгострокових зобов'язань з оренди, інших довгострокових зобов'язань). Особливості обліку поточних зобов'язань (облік короткострокових позик, поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, короткострокових векселів виданих, розрахунків з постачальниками та підрядниками, розрахунків з податків і платежів, розрахунків за страхуванням, розрахунків за виплатами працівникам, розрахунків з учасниками, а також інших розрахунків та операцій, доходів майбутніх періодів). Документальне оформлення операцій з зобов'язаннями.

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,8,9,10,12,15]

Допоміжна: [3,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 8. Облік витрат

Сутність, порядок визнання та склад витрат. Нормативно – правове регулювання обліку витрат. Структура 8 та 9 класів Плану рахунків. Особливості обліку витрат.

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,9,10]

Допоміжна: [1,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 9. Облік доходів та фінансових результатів діяльності підприємства

Сутність, порядок визнання та склад доходів. Нормативно – правове регулювання обліку доходів. Особливості обліку доходів підприємства. Сутність, порядок формування та облік фінансових результатів.

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,9,10,14]

Допоміжна: [11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 10. Фінансова звітність

Звітність, її суть та значення. Склад та елементи фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її складання. Порядок складання фінансової звітності. Консолідована фінансова звітність. Спрощена фінансова звітність. Облікова політика підприємства.

Рекомендована література:

Базова: [9,13,14]

Допоміжна: [4,5,6,8,9,11,12,13]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

Плани практичних занять

Тема 1

«Загальна характеристика бухгалтерського обліку»

1. Господарський облік: сутність, види.
2. Економічна сутність бухгалтерського обліку, його мета та види.
3. Вимірники, що використовуються в бухгалтерському обліку.
4. Користувачі облікової інформації підприємства.
5. Нормативне регулювання бухгалтерського обліку в Україні, облікова політика підприємства.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

- **знати:** сутність та види господарського обліку; сутність та види бухгалтерського обліку; принципи бухгалтерського обліку; нормативно-правову базу, що регулює бухгалтерський облік; вимірники, що використовуються в бухгалтерському обліку; користувачів облікової інформації підприємства;
- **вміти:** визначати облікові вимірники, правильно класифікувати користувачів бухгалтерської інформації.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

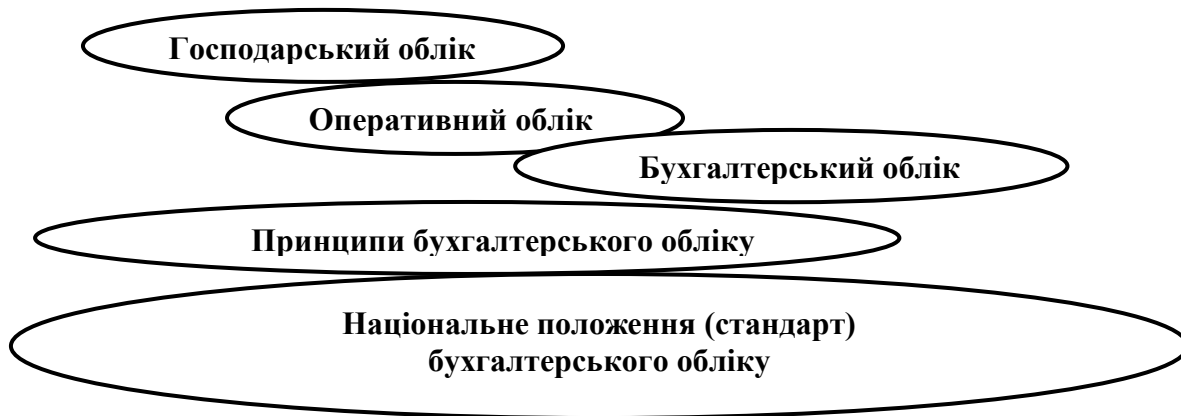
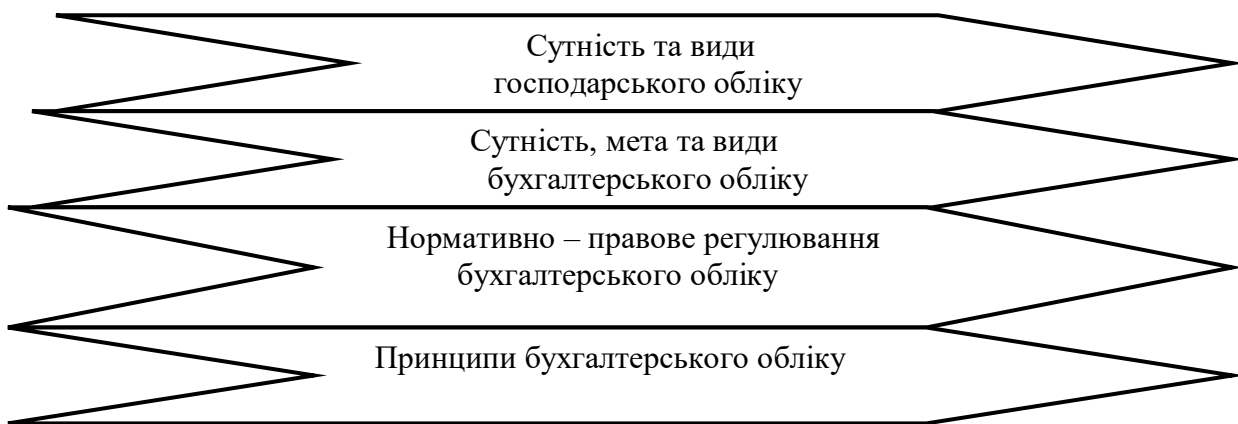

Рис. 1. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,5,6,7,9,13,14]

Допоміжна: [2,11,13]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Історія виникнення та розвитку обліку.
2. Завдання та функції бухгалтерського обліку.
3. Концептуальна основа бухгалтерського обліку.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Предмет, об'єкти та методи обліку: критичний аналіз навчальної літератури.
2. Управлінський облік.

3. Бухгалтерський облік як мова бізнесу.
4. Користувачі бухгалтерської інформації.
5. Місце та роль служби бухгалтерського обліку на підприємстві.
6. Вимоги до професії бухгалтера в Україні.
7. Рівні законодавчого регулювання системи бухгалтерського обліку в Україні.
8. Принципи бухгалтерського обліку.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

1) гроші в касі – 50 грн.; 2) бензин – 200 л; 3) цвяхи – 100 кг; 4) відпрацьований працівниками час – 12 людино-днів; 5) вантажівки – 10 шт.; 6) паливо – 100 грн.; 7) лампи – 20 шт.; 8) запчастини – 80 грн.; 9) матеріали – 20 грн.; 10) дошки – 40 м³

Необхідно: визначити види вимірників

Завдання 4.2

1) ділові партнери; 2) внутрішні аудитори; 3) банки; 4) менеджери; 5) покупці й замовники; 6) фінансові аналітики; 7) власники; 8) інвестори; 9) постачальники; 10) керівники відділів; 11) податкові органи; 12) суд; 13) державна статистика; 14) управлінський персонал; 15) працівники підприємства

Необхідно: визначити, які з користувачів бухгалтерською інформацією належать до зовнішніх, а які до внутрішніх

Тема 2 «Предмет та метод бухгалтерського обліку»

1. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку.
2. Класифікація господарських засобів.
3. Класифікація джерел формування господарських засобів.
4. Господарські процеси.
5. Поняття методу та характеристика методичних прийомів бухгалтерського обліку.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

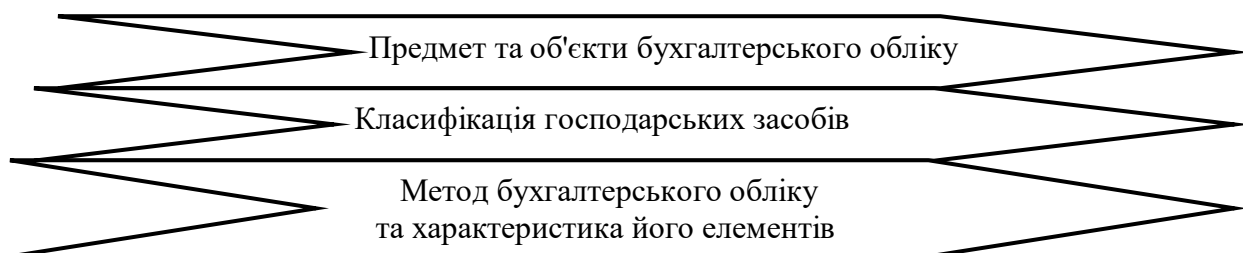
- **знати:** предмет, об'єкти, метод бухгалтерського обліку; елементи методу бухгалтерського обліку;
- **вміти:** групувати господарські засоби підприємства за складом, розміщенням та використанням.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 2. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,6,7,10,11,12,13,14,16]

Допоміжна: [5,7,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Класифікація бухгалтерських документів.
2. Облікові реєстри їх призначення і класифікація.
3. Особливості організації електронного документообігу на підприємстві.
4. Класифікація господарських засобів за ступенем ліквідності та формами функціонування.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. студента, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Предмет, об'єкти та методи обліку: критичний аналіз навчальної літератури.
2. Рахунки як елемент методу бухгалтерського обліку, зв'язок з іншими елементами методу.
3. Застосування сучасних інформаційних технологій в організації облікового процесу.
4. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку.
5. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку.
6. Калькуляція та її види.
7. Нормативне регулювання інвентаризації в Україні.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	1
Ц,Ч,Ш	2
Щ,Ю,Я	3

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

1) комплектуючі вироби; 2) устаткування; 3) готівка в касі підприємства; 4) незавершене виробництво; 5) готова продукція; 6) довгострокові векселі отримані; 7) малоцінні й швидкозношувані предмети; 8) будинок; 9) товари; 10) багаторічні насадження; 11) земельна ділянка; 12) будівельні матеріали; 13) паливо; 14) авторське право; 15) транспортні засоби

Необхідно: розподілити активи на оборотні й необоротні

Завдання 4.2

1) додатковий капітал; 2) довгострокові кредити банків; 3) нерозподілений прибуток; 4) кредиторська заборгованість за матеріали та сировину; 5) статутний капітал; 6) короткострокові кредити банків; 7) резервний капітал; 8) заборгованість постачальникам за отримане від них паливо

Необхідно: розподілити джерела формування господарських засобів на власні та позикові

Тема 3 «Бухгалтерський баланс»

1. Балансовий метод відображення інформації.
2. Структура і зміст балансу.
3. Типи господарських операцій за їх впливом на валюту балансу.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

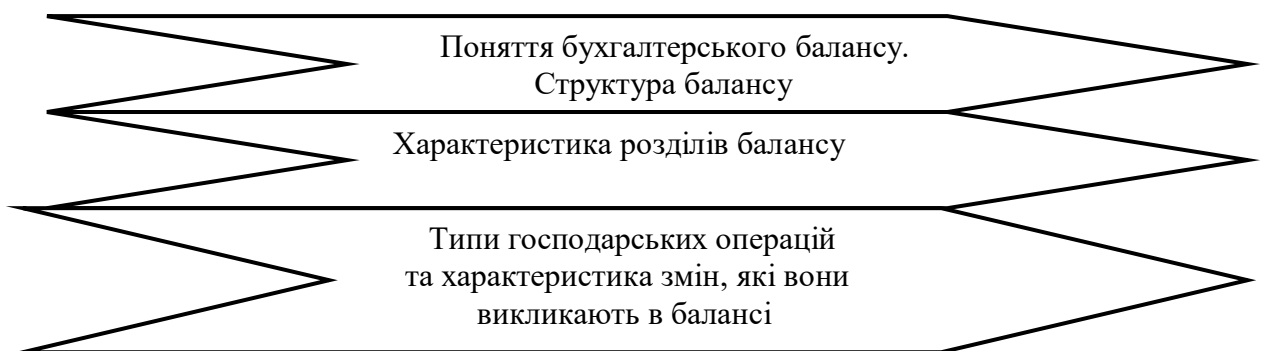
- **знати:** структуру, зміст балансу; типи господарських операцій за їх впливом на валюту балансу;
- **вміти:** визначити вплив господарських операцій на бухгалтерський баланс; володіти технікою складання бухгалтерського балансу.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 3. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

- Базова: [1,2,3,4,6,14]
- Допоміжна: [5,8,11]
- Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Види балансів та їх характеристика.
2. Історія виникнення бухгалтерського балансу.
3. Значення бухгалтерського балансу на сучасному етапі.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Види балансів та їх характеристика.
2. Важливість правильного «читання» балансу в сучасних умовах господарювання.
3. Типи господарських операцій.
4. Актив бухгалтерського балансу. Характеристика його розділів.
5. Пасив бухгалтерського балансу. Характеристика його розділів.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	1
Р,С,Т	2
У,Ф,Х	3
Ц,Ч,Ш	4
Щ,Ю,Я	5

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу
Завдання 4.1

Таблиця 1

Статті	Сума, тис. грн.
1. Інструменти, прилади та інвентар	170
2. Каса	200
3. МШП	630
4. Статутний капітал	1000
5. Заборгованість за заробітною платою	550
6. Транспортні засоби	350
7. Довгострокові кредити банків у національній валюті	680
8. Сировина і матеріали	400
9. Заборгованість іншим кредиторам	500
10. Нематеріальні активи	730
11. Додатковий капітал	100
12. Виробництво	250
13. Прибуток	400
14. Поточний рахунок в національній валюті	560
15. Пайовий капітал	440
16. Машини і обладнання	800
17. Короткострокові кредити банків в іноземній валюті	360
18. Заборгованість інших дебіторів	580
19. Паливо	330
20. Заборгованість вітчизняних покупців	50
21. Товари	30
22. Заборгованість перед пенсійним фондом	350
23. Будинки і споруди	360
24. Тара і тарні матеріали	10
25. Заборгованість постачальникам	340
26. Резервний капітал	860
27. Напівфабрикати	40
28. Готова продукція	90

Необхідно:

- 1) скласти баланс за наведеними даними (табл.2);
- 2) підрахувати валюту балансу.

Таблиця 2

Баланс
за _____ 20_ р.

Актив	Сума, тис. грн.	Пасив	Сума, тис. грн.
.....			

Завдання 4.2

Таблиця 3

№ з/п	Зміст операції	Актив	Пасив	Тип балансових змін
1	2	3	4	5
1	Одержана на поточний рахунок оплата від покупця			
2	Видані з каси грошові кошти під звіт			
3	Перерахована сума з поточного рахунку в касу підприємства			
4	Перераховано з поточного рахунку заборгованість до бюджету			
5	Оприбутковані канцелярські товари, придбані підзвітною особою			
6	Повернені підзвітною особою невикористані грошові кошти			
7	Перераховані з каси на поточний рахунок грошові кошти			
8	Одержані матеріали від постачальників			
9	Списані матеріали, які використані на виробництво продукції			
10	Погашена заборгованість перед постачальниками			
11	Відвантажена готова продукція покупцю			
12	Погашений короткостроковий кредит банку			

Необхідно: визначити вплив господарських операцій на бухгалтерський баланс, відобразив в табл. 3 збільшення знаком «+», а зменшення знаком «-»

Завдання 4.3

Таблиця 4

Дані для виконання:

№ з/п	Назва статті	Сума, тис. грн.
1	Розрахунки з оплати праці	3000
2	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	600
3	Виробничі запаси	8000
4	Основні засоби	35800
5	Статутний капітал	25000
6	Короткострокові кредити банків	400
7	Готівка	150
8	Рахунки в банках	15200
9	Нерозподілений прибуток	38000
10	Незавершене виробництво	2000
11	Готова продукція	9000

Необхідно: на підставі даних (табл. 4) віднести наведені статті до активу чи пасиву балансу

Тема 4 «Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис»

1. Призначення, будова та класифікація рахунків бухгалтерського обліку.
2. Подвійний запис на рахунках: його сутність та значення.
3. Характеристика, значення і особливості позабалансового обліку.
4. План рахунків бухгалтерського обліку.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** призначення, будову, класифікацію рахунків бухгалтерського обліку; сутність подвійного запису; характеристику Плану рахунків бухгалтерського обліку;

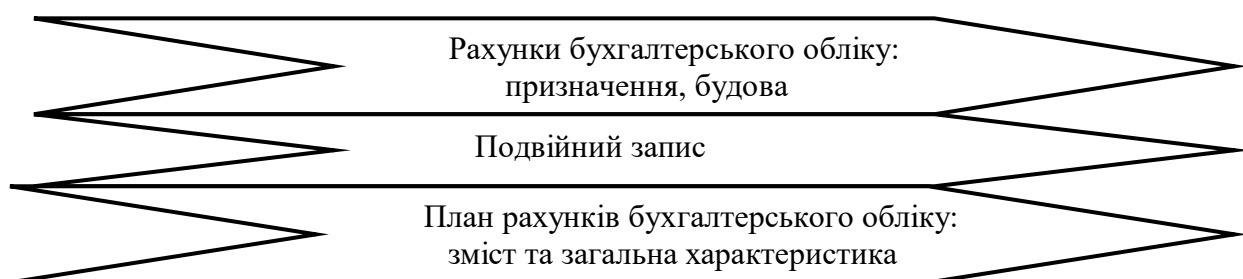
– **вміти:** складати бухгалтерські проводки; оформляти оборотні відомості; складати кінцевий баланс.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 4. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [1,6,7,10,14]

Допоміжна: [11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Взаємозв'язок між балансом і рахунками.
2. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.

3. Фактори, що визначають ступінь деталізації інформації в системі аналітичного обліку.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Рахунки як елемент методу бухгалтерського обліку, зв'язок з іншими елементами методу.
2. Взаємозв'язок між аналітичними і синтетичними рахунками бухгалтерського обліку.
3. Аналітичний облік на підприємствах України: порядок ведення та шляхи удосконалення.
4. Класифікація рахунків: історичний аспект.
5. Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку.
6. Оборотна відомість, її призначення, побудова та особливості.
7. План рахунків бухгалтерського обліку.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В,У,Ф,Х	1
Г,Д,Ц,Ч,Ш	2
Є,Е,Щ,Ю,Я	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

Таблиця 5

Баланс «Промінь» на 1 жовтня 20__р.(спрощена форма)

Актив	Сума, грн	Пасив	Сума, грн
Основні засоби	36300	Статутний капітал	95600
Виробничі запаси	28600	Нерозподілені прибутки	12200
Виробництво	5000	Резервний капітал	24000
Готова продукція	64500	Розрахунки з постачальниками	42600
Готівка	500	Поточні зобов'язання з оплати праці	34200
Рахунки в банках	85300	Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	11600

Необхідно: на підставі даних балансу ТОВ «Промінь» (табл. 5) необхідно відкрити рахунки синтетичного обліку.

Завдання 4.2

Необхідно:

1) за залишками станом на 31 грудня 20__ року (табл. 6) необхідно відкрити рахунки синтетичного обліку;

2) на підставі журналу господарських операцій (табл. 7) скласти бухгалтерські проводки й здійснити рознесення господарських операцій на синтетичні рахунки;

3) підрахувати за рахунками обороти і вивести залишки станом на 31 січня 20__р. (табл. 8);

4) Сформуванати баланс на 31 січня 20__р. за даними оборотно – сальдової відомості.

Відомість залишків на рахунках синтетичного обліку станом на 31 грудня 20__р.

Таблиця 6

Код рахунку	Назва рахунку	Сума, грн
10	Основні засоби	125 000
13	Знос основних засобів	25 000
20	Виробничі запаси	23 000
23	Виробництво	4 000
26	Готова продукція	3 000
30	Готівка (каса)	200
31	Рахунки в банках	59 600
40	Статутний капітал	120 000
43	Резервний капітал	9 800
60	Короткострокова позика банку	30 000
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	18 000
66	Розрахунки за заробітною платою	12 000

Таблиця 7

Журнал реєстрації господарських операцій за січень 20 р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума
			Дебет	Кредит	
1	Надійшли виробничі запаси від постачальника				12 000
2	Перераховано з поточного рахунку постачальникам кошти за виробничі запаси				12 000
3	Відпущено у виробництво виробничі запаси				14 000
4	Нараховано заробітну плату працівникам основного виробництва				20 000
5	Отримано в касу готівку з поточного рахунку для виплати заробітної плати				32 000
6	Видано з каси заробітну плату працівникам				32 000
7	Погашено короткострокову позику банку з поточного рахунку				7 000
8	Погашено заборгованість перед постачальниками з поточного рахунку				4 000
9	Видано з каси кошти у підзвіт на господарські потреби				100

Таблиця 8

Оборотно – сальдова відомість за синтетичними рахунками за січень 20 р.

Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо на 31.12.		Обороти за місяць		Сальдо на 31.01.	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
.....	.....						
Всього							

Тема 5 «Облік активів»

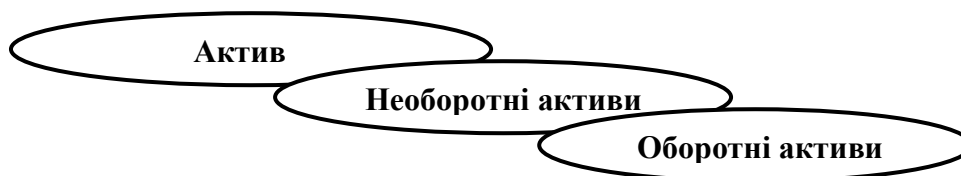
1. Економічний зміст необоротних та оборотних активів, їх визнання, класифікація та оцінка.
2. Аналітичний та синтетичний облік необоротних активів.
3. Аналітичний та синтетичний облік оборотних активів.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** нормативно-правову базу, що регулює порядок обліку активів; на яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться облік активів; документальне оформлення операцій з активами; в яких формах фінансової звітності розкривається інформація про активи підприємства;

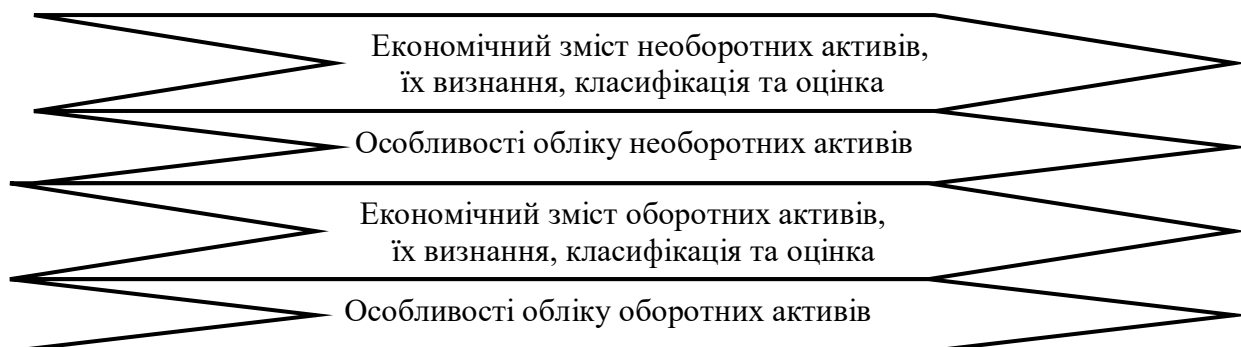
– **вміти:** складати кореспонденцію рахунків обліку операцій з активами; правильно складати первинні документи, що пов'язані з активами; відображати інформацію про активи у формах фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 5. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,6,7,8,9,10,12,14,15]

Допоміжна: [7,10,11,13]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Особливості обліку оренди основних засобів.

2. Особливості обліку резерву сумнівних боргів.
3. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Облік наявності та руху готової продукції.
2. Облік реалізації готової продукції.
3. Особливості обліку реалізації товарів.
4. Облік грошових коштів на поточних та інших рахунках в банках в національній валюті.
5. Облік грошових коштів в іноземній валюті.
6. Облік грошових коштів на поточному та інших рахунках в банку.
7. Облік поточної дебіторської заборгованості.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е,Ц,Ч,Ш	3
Ж,З,І, Щ,Ю,Я	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	1

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

Підприємство придбало вантажний автомобіль. Договірна купівельна вартість автомобіля становить 40 000 грн., крім того, ПДВ 8000 грн. Витрати на посередницькі, реєстраційні послуги, пов'язані з придбанням автомобіля, та витрати на доставку становлять 2500 грн., у тому числі ПДВ - 417 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку;
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.2

У січні 20_ року підприємство «Прометей» придбало будівлю за 98 000 грн. (крім того, ПДВ), оплатило вартість послуг з оформлення документації – 824 грн. (крім того, ПДВ). За розпорядженням керівника, встановлено термін корисної експлуатації об'єкта (80 років), його ліквідаційну вартість (2 000 грн.) та прямолінійний метод нарахування амортизації. 10 % будівлі використовують адміністративні служби, а 90 % - виробничі цехи

Необхідно:

- 1) нарахувати амортизацію будівлі за перший рік експлуатації, заповнити відомість нарахування амортизації;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4.3

01.04.20_ р. придбано програмне забезпечення з бухгалтерського обліку, первісна вартість якого становить 14000 грн. (крім того, ПДВ). Оцінений термін корисної експлуатації дорівнює 3 роки, метод амортизації – прямолінійний, ліквідаційна вартість - 0. У зв'язку із зміною законодавства керівництво підприємства вирішило модернізувати це програмне забезпечення. Витрати на модернізацію 01.04.20X9 склали 900 грн., у тому числі 150 грн. - ПДВ. Внаслідок модернізації термін корисного використання був переглянутий і дорівнює тепер 4 роки.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку;
- 3) нарахувати амортизацію;
- 4) вказати підтверджуючі первинні документи.

Тема 6 «Облік власного капіталу»

1. Сутність, функції та порядок формування власного капіталу.
2. Визначення та облік зареєстрованого й неоплаченого капіталу.
3. Облік пайового капіталу.
4. Сутність та порядок обліку вилученого, додаткового та резервного капіталу підприємства.
5. Процес формування, використання та облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** нормативно-правову базу, що регулює порядок обліку власного капіталу підприємства; на яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться облік власного капіталу; документальне оформлення власного капіталу підприємства; в яких формах фінансової звітності розкривається інформація про власний капітал підприємства;

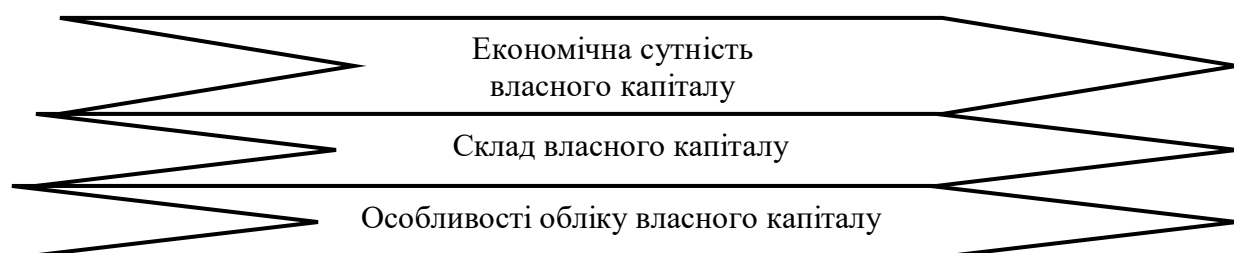
– **вміти:** скласти кореспонденцію рахунків обліку операцій власного капіталу; правильно заповнювати первинні документи, що пов'язані з власним капіталом підприємства; відобразити інформацію про власний капітал підприємства у формах фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 6. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [1,3,4,6,7,8,9,10]

Допоміжна: [11,14]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Особливості обліку дооцінки (уцінки) фінансових інструментів.
2. Особливості обліку курсових різниць, які відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку відображаються у складі власного капіталу та визнаються в іншому сукупному доході.
3. Особливості обліку капіталу у сумі вартості необоротних активів, отриманих за договором оренди єдиних (цілісних) майнових комплексів.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Особливості обліку руху статутного й іншого зареєстрованого, пайового капіталу підприємства.
2. Економічна сутність та класифікація власного капіталу підприємства.
3. Особливості обліку внесків, які надходять для формування статутного капіталу, зокрема акціонерного товариства, після його оголошення і до реєстрації відповідних змін до установчих документів.
4. Особливості обліку дооцінки (уцінки) необоротних активів і фінансових інструментів, які відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку відображаються у складі власного капіталу і розкриваються у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід).

5. Особливості обліку прибутку (збитку) від продажу, випуску або анулювання інструментів власного капіталу.

6. Особливості обліку курсових різниць, які відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку відображаються у складі власного капіталу та визнаються в іншому сукупному доході.

7. Особливості обліку резервного капіталу підприємства, створеного відповідно до чинного законодавства та установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку.

8. Особливості обліку необоротних активів, безоплатно одержаних підприємством від інших осіб.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

Загальні збори учасників прийняли рішення збільшити розмір статутного капіталу ПАТ «Ініціатива» на 600 000 грн за рахунок додаткових внесків учасників. Грошові внески учасників поступили на поточний рахунок в банку. Зміни були зареєстровані державним реєстратором.

Розмір статутного капіталу ПАТ «Ініціатива» становить 8 000 000 грн. Товариство має трьох учасників, частки яких у статутному капіталі становлять:

- юридичної особи А – 36%;
- юридичної особи Б – 28%;
- фізичної особи В - 36%.

Необхідно:

- 1) зробити розрахунок суми грошових внесків кожного учасника;

- 2) визначити зміст господарських операцій;
- 3) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 4) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.2

ПАТ «Ініціатива» на 3-у році своєї діяльності збільшує статутний капітал на суму 500 000 грн. Була зареєстрована інформація про випуск акцій ПАТ «Ініціатива» та оголошено передплату терміном 6 місяців на 250 000 акцій номінальною вартістю однієї акції 2 грн з розміщенням акцій за вартістю, яка дорівнює 1,5 номінальної вартості акції. Внески засновників в оплату 140 000 акцій було здійснено у повному обсязі:

- а) передплатникам акцій було визначено умову внесення на момент підписки 50% вартості акцій грошовими коштами;
- б) за період передплати було підписано всі акції. Передплатниками акцій було внесено на момент підписки 50% вартості акцій грошовими коштами в національній валюті (350 000 грн) безготівковими розрахунками.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.3

Загальним зборами акціонерів ПАТ «Ініціатива» було прийняте рішення про нарахування дивідендів за підсумками 20_ року на всю суму нерозподіленого прибутку. В обігу знаходилися всі випущені товариством акції: 1 000 000 простих акцій номінальною вартістю 1 грн. за акцію. Нерозподілений прибуток товариства після сплати податків на дату оголошення дивідендів становив 50 000 грн. Загальними зборами акціонерів прийняте рішення про виплату дивідендів акціями нового випуску (реінвестування дивідендів) на половину від суми нарахованих дивідендів 25 000 грн. Акції реалізуються за курсовою вартістю 2 грн. за акцію номінальною вартістю 1 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.4

Розподілити одержаний за звітний період прибуток в сумі 45000 грн за такими напрямками: нараховані дивіденди учасникам (15 %); створено резервний капітал (10 %); поповнено розмір статутного капіталу (5 %).

Необхідно:

- 1) визначити суму нерозподіленого прибутку;
- 2) визначити зміст господарських операцій;
- 3) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 4) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.5. Вказати кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл. 9).

Таблиця 9

Кореспонденція рахунків з обліку статутного капіталу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображено статутний капітал відповідно до установчих документів господарського товариства		
2	Відображено внески засновників грошовими коштами на поточний рахунок у банку		
3	Відображено внески засновників основними засобами		
4	Відображено внески засновників нематеріальними активами		

Тема 7 «Облік зобов'язань»

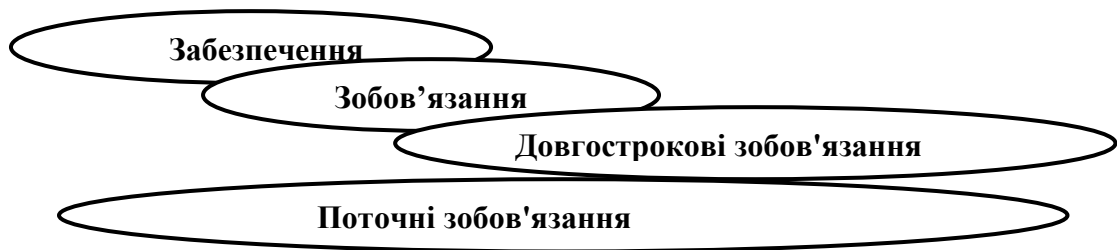
1. Економічна сутність, визнання, оцінка та види зобов'язань.
2. Аналітичний та синтетичний облік довгострокових зобов'язань.
3. Аналітичний та синтетичний облік поточних зобов'язань.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** нормативно-правову базу, що регулює порядок обліку довгострокових та поточних зобов'язань; на яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться облік довгострокових та поточних зобов'язань; документальне оформлення довгострокових та поточних зобов'язань; в яких формах фінансової звітності розкривається інформація про довгострокові та поточні зобов'язання;

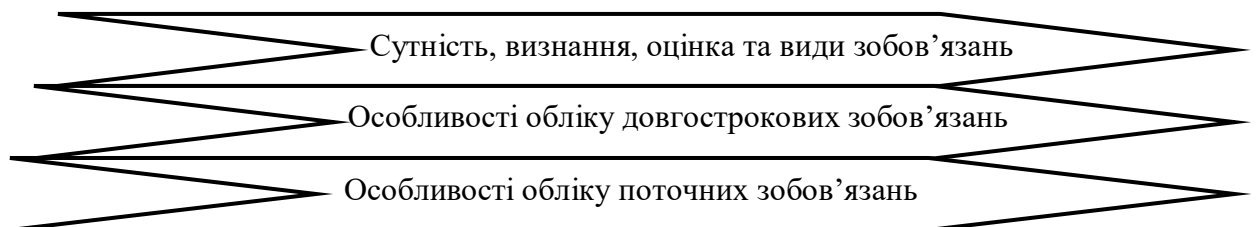
– **вміти:** складати кореспонденцію рахунків обліку операцій з довгостроковими та поточними зобов'язаннями; правильно заповнювати первинні документи, що пов'язані з довгостроковими та поточними зобов'язаннями; відобразити інформацію про довгострокові та поточні зобов'язання у формах фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 7. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,8,9,10,12,15]

Допоміжна: [3,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Особливості обліку довгострокової заборгованості щодо зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків).

2. Особливості обліку відстроченої заборгованості з податків, зборів (обов'язкових платежів), фінансової допомоги на зворотній основі.

3. Особливості обліку розрахунків з учасниками промислово-фінансової групи.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. студента, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань та забезпечень.

2. Особливості обліку довгострокової заборгованості банкам за наданий кредит в національній та іноземній валюті.

3. Види податків та обов'язкових платежів до бюджету та їх законодавче регулювання.

4. Особливості обліку довгострокової заборгованості щодо зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків) в національній та іноземній валюті.

5. Особливості обліку розрахунків з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами за матеріальні цінності, виконані роботи, отримані послуги, заборгованість за якими забезпечена виданими векселями та не є поточним зобов'язанням.

6. Визнання, класифікація та оцінка поточних зобов'язань та забезпечень.

7. Облік особового складу та використання робочого часу.

8. Особливості обліку розрахунків у національній і іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцяти місяців з дати балансу.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

ПАТ «Маяк» отримало банківський кредит на придбання товару на суму 200 000 грн. на 2 роки під 25 % річних. Згідно з кредитним договором проценти за користування кредитом нараховуються щороку в сумі 50 000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.2

Підприємство ПАТ «Маяк» отримало 02.01.20_ року у банку позику у сумі 600 000 грн на 4 роки під 26% річних. Кожний платіж у кінці року складається з відсотків, розрахованих за ставкою 26 % від величини позики, що не погашена на кінець попереднього періоду, та суми погашення основного боргу.

Необхідно:

- 1) обчислити щорічні постійні виплати, скласти графік погашення кредиту;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.3

Вихідні дані :

- ціна придбання облігації – 50 000 грн.;
- номінальна вартість облігації – 48 000 грн.;
- фіксована ставка відсотка за облігацією - 7 % річних;
- дата погашення облігації через 5 років.
- виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року.

Необхідно:

- 1) розрахувати суму премії та ефективну ставку відсотка;
- 2) розрахувати амортизацію премії за інвестиціями в облігації;
- 3) визначити зміст господарських операцій;
- 4) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 5) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.4

ПАТ «Маяк» як орендодавець придбало 20.04. 20_ р. на замовлення орендаря БМУ «Промінвест» обладнання вартістю 3 200 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Термін дії договору фінансової оренди складає (16 місяців), після закінчення якого орендар повністю відшкодовує орендодавцю власність обладнання. Орендна ставка відсотка встановлена на рівні 15% в рік. Орендні платежі сплачуються щоквартально не пізніше останнього дня кожного кварталу.

Необхідно:

- 1) розрахувати суму орендних платежів;
- 2) визначити зміст господарських операцій;
- 3) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.5

Підприємство «А» за договором, яке передбачає вексельну форму розрахунків, придбало у підприємства «Б» товар на суму 120 000 грн (у тому числі ПДВ - 20 000 грн). У забезпечення заборгованості, що виникла, підприємство «А» виписало короткостроковий простий вексель, який видається ним при оформленні розрахунків щодо передачі права власності на товар або після їх завершення. Після пред'явлення векселя до платежу він був своєчасно та у повному обсязі погашений векселедавцем грошовими коштами. Собівартість реалізованих товарів – 80 000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.6

ПАТ «Ініціатива» в погашення заборгованості за отримані матеріали вартістю 246 600 грн. (в т.ч. ПДВ) видає ТОВ «Граніт» простий відсотковий (12%) вексель, який погашено через три місяці.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

«Облік витрат»

1. Види діяльності підприємств та їх характеристика.
2. Економічна сутність та класифікація витрат.
3. Структура 8 та 9 класів Плану рахунків
4. Аналітичний та синтетичний облік витрат.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** нормативно-правову базу, що регулює порядок обліку витрат підприємства; на яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться облік витрат; документальне оформлення витрат; в яких формах фінансової звітності розкривається інформація про витрати підприємства;

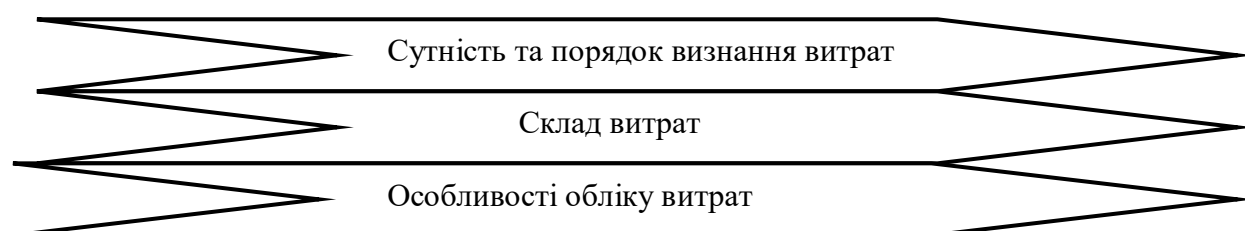
– **вміти:** складати кореспонденцію рахунків обліку операцій витрат підприємства; правильно заповнювати первинні документи, що пов'язані з витратами; відображати інформацію про витрати у формах фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 8. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,9,10]

Допоміжна: [1,11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Облік і розподіл витрат допоміжних виробництв підприємств.

2. Особливості обліку витрат житлово-комунальних і обслуговуючих господарств, дитячих дошкільних закладів, будинків відпочинку.

3. Особливості обліку витрат, пов'язаних із залученням позикового капіталу, зокрема витрат, пов'язаних з випуском, утриманням та обігом власних цінних паперів; нарахуванням відсотків за договорами кредитування (крім банківських кредитів), фінансової оренди.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Особливості обліку виробничої собівартості реалізованої готової продукції.

2. Особливості обліку виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва.

3. Особливості обліку загальногосподарських витрат, пов'язаних з управлінням та обслуговуванням підприємства.

4. Особливості обліку витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.

5. Особливості обліку витрат операційної діяльності підприємства.

6. Особливості обліку собівартості реалізованих виробничих запасів (сировини, матеріалів, відходів тощо) і необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу.

7. Особливості обліку витрат за активами й зобов'язаннями операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти.

8. Особливості обліку витрат на проценти та інших витрат підприємства, пов'язаних із запозиченнями.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища	Номери питань
-----------------------	---------------

здобувача вищої освіти	
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

ТОВ «А», яке є платником ПДВ, реалізувало продукцію:
 - ТОВ «В» на суму 6000 грн., за яку попередньо отримало передоплату. Собівартість реалізованої продукції – 1500 грн.
 - ПАТ «С» на суму 1200 грн., за яку отримало кошти після її відвантаження. Собівартість реалізованої продукції – 1000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.2

Провести розподіл загальновиробничих витрат підприємства за квітень та травень, якщо відомо: нормальна виробнича потужність підприємства за звичайних умов роботи за місяць становить 2000 одиниць продукції; загальновиробничі витрати за нормальною потужністю складають 34000 грн., з них: змінні – 20000 грн., постійні – 14000 грн.

Фактична потужність підприємства: квітень – 1800 одиниць продукції; травень – 2500 одиниць продукції; фактична сума загальновиробничих витрат:
 - квітень: 30 000 грн., з них: змінні – 17 000 грн., постійні – 13 000 грн.
 - травень: 37 000 грн., з них: змінні – 20 000 грн., постійні – 17 000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4.3

На підприємстві відділом технічного контролю був виявлений внутрішній брак, а саме:

1) технічно немінучий (нормативний):

виправний – витрати на виправлення 8065 грн;

остаточний – собівартість бракованої продукції – 539 грн.,

браковані вироби оприбутковані як відходи (за справедливою вартістю) – 190 грн.;

2) непередбачений (наднормативний):

виправний – витрати на виправлення становлять 5250 грн., постачальникові неякісної сировини виставлено претензії;

остаточний – собівартість бракованої продукції – 648 грн. (в т.ч. вартість матеріалів, які включені до собівартості бракованої продукції – 360 грн.),

браковані вироби оприбутковані як відходи (за справедливою вартістю) – 201 грн..

Осіб, винних в остаточному браку, не було встановлено.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 9

«Облік доходів та фінансових результатів діяльності підприємства»

1. Поняття та класифікація доходів.
2. Структура 7 класу Плану рахунків.
3. Аналітичний та синтетичний облік доходів.

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

– **знати:** нормативно-правову базу, що регулює порядок обліку доходів і фінансових результатів діяльності підприємства; на яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємства; документальне оформлення доходів і фінансових результатів діяльності підприємства; в яких формах фінансової звітності розкривається інформація про доходи та фінансові результати діяльності підприємства;

– **вміти:** складати кореспонденцію рахунків обліку операцій доходів і фінансових результатів діяльності підприємства; правильно заповнювати первинні документи, що пов'язані з доходами та фінансовими результатами діяльності підприємства; відображати інформацію про доходи та фінансові результати діяльності підприємства у формах фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

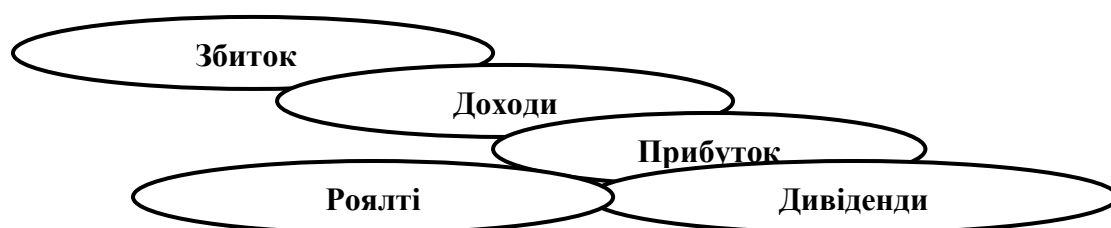
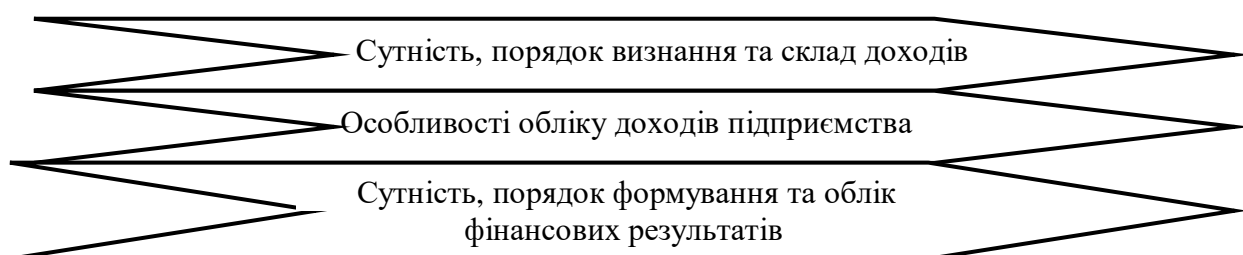

Рис. 9. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

Рекомендована література:

Базова: [4,6,7,9,10,14]

Допоміжна: [11]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Облік доходів від інвестиційної діяльності підприємства.
2. Особливості обліку доходів від операцій з тарою, від діяльності житлово-комунальних і обслуговуючих господарств, дитячих дошкільних закладів, будинків відпочинку.
3. Особливості обліку доходів від списання кредиторської заборгованості, що не виникла в ході операційного циклу, по закінченні строку позовної давності, від перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань об'єкта придбання над сукупністю витрат на об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. здобувача вищої освіти, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Економічний зміст фінансових результатів (прибутку, збитку) діяльності підприємства.
2. Загальна характеристика складу доходів підприємства відповідно до НП(С)БО 15.
3. Особливості обліку використання прибутку звітного періоду.
4. Особливості обліку доходів від іншої операційної діяльності.
5. Особливості обліку доходів від реалізації продукції (робіт, послуг).
6. Особливості обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових

доходів.

7. Особливості обліку доходів від реалізації товарів.

8. Особливості обліку доходів від реалізації оборотних активів (виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів тощо), а також необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

На загальних зборах ПАТ «Ініціатива» оприлюднено чистий прибуток, який отримало підприємство за звітний рік - 252 000 грн Прибуток був використаний у звітному періоді: нараховані дивіденди акціонерам товариства у сумі 75 000 грн; частину нарахованих дивідендів у розмірі 22 000 грн спрямовано на збільшення статутного капіталу; здійснено відрахування від прибутку до резервного капіталу в розмірі 10 % від чистого прибутку; суму прибутку, що залишився, спрямовано на покриття збитків минулого звітного періоду.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.2

Підприємство А отримало на банківський рахунок передплату (аванс) від вітчизняного підприємства В за готову продукцію за виданим рахунком-фактурою на суму 6000 грн., у т.ч. ПДВ - 1000 грн. Через тиждень готову продукцію відвантажено (реалізовано). Собівартість готової продукції - 3500 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.3

Підприємство А відвантажило (реалізувало) готову продукцію за договірною вартістю 9000 грн., у т.ч. ПДВ - 1500 грн. вітчизняному підприємству В. Через три дні в касу підприємства А надійшли від підприємства В кошти в рахунок оплати за придбану продукцію в сумі 9000 грн. Собівартість готової продукції - 4000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити зміст господарських операцій;
- 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3) вказати підтверджуючі первинні документи.

Завдання 4.4

ТОВ «Граніт», яке є платником ПДВ, реалізувало продукцію:
- ТОВ «Крок» на суму 6000 грн., за яку попередньо отримало передплату. Собівартість реалізованої продукції - 1500 грн.
- ПАТ «Ініціатива» на суму 1200 грн., за яку отримало кошти після її відвантаження. Собівартість реалізованої продукції - 1000 грн.

Необхідно:

- 1) розрахувати суму ПДВ;
- 2) визначити зміст господарських операцій;
- 3) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 4) вказати підтверджуючі первинні документи.

Тема 10 «Фінансова звітність»

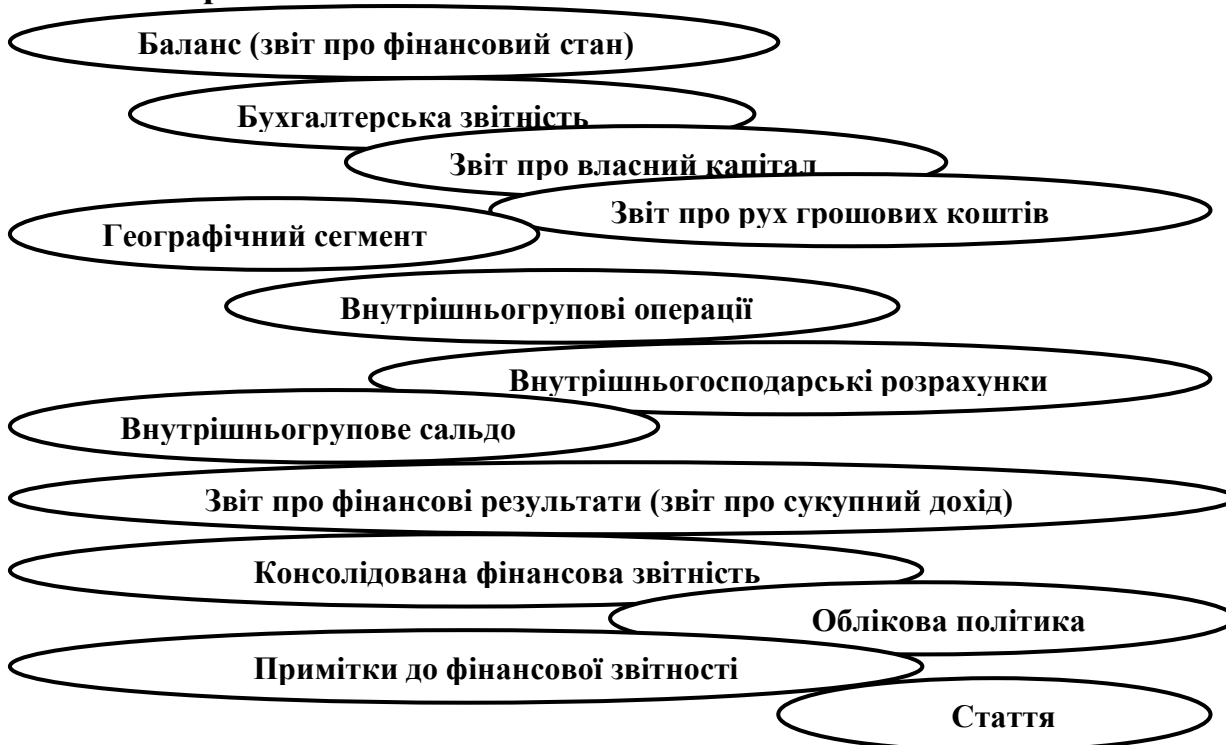
1. Мета і призначення фінансової звітності.
2. Нормативно-правове регулювання фінансової звітності.
3. Склад фінансової звітності.
4. Користувачі фінансової звітності та їх інформаційні потреб.
5. Принципи підготовки та якісні характеристики фінансової звітності.
6. Етапи підготовки (складання), затвердження та подання фінансової звітності

Після вивчення теми здобувач вищої освіти повинен:

- **знати:** нормативно-правову базу, що визначає склад, принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання та розкриття її елементів; вивчення змісту основних форм звітності та порядку формування основних показників фінансової звітності; вивчення порядку подання, розгляду та затвердження звітних форм.

- **вміти:** вчасно підготувати та якісно перевіряти джерела для складання фінансової звітності; застосовувати на практиці методику і техніку складання фінансової звітності.

Після вивчення теми здобувачі вищої освіти повинні знати основні терміни та поняття:

Рис. 10. Основні терміни та поняття

1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань за темами лекційних занять:

	Звітність, її суть та значення	
	Склад та елементи фінансової звітності	
	Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її складання	
	Порядок складання фінансової звітності	
	Консолідована фінансова звітність	
	Спрощена фінансова звітність	
	Облікова політика підприємства	

Рекомендована література:

Базова: [9,13,14]

Допоміжна: [4,5,6,8,9,11,12,13]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4]

2. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання:

1. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення управління підприємством.
2. Користувачі звітності та їх інформаційні потреби.
3. Види та класифікація звітності суб'єктів господарювання.

3. Публічні виступи та доповіді зі створенням презентації на питання, підготовлених здобувачами вищої освіти самостійно за рекомендованою тематикою.

Завдання виконується у вигляді доповіді зі створенням презентації на питання. Слайди мають містити інформацію у вигляді таблиць, рисунків, діаграм. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача у файлі Word. Обсяг презентації – від 8 до 10 слайдів.

Слайди необхідно формувати таким чином:

1. Титульний аркуш (П.І.Б. студента, назва питання).
2. Перелік умовних позначень (скорочень).
3. Основна частина.
4. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.

3. Згадування джерела у тексті роботи.

Питання для підготовки завдання:

1. Сутність фінансової звітності та мета її складання.
2. Нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні.
3. Види, класифікація та склад звітності підприємств.
4. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності.
5. Підготовка облікових даних та принципи складання фінансової звітності.
6. Порядок заповнення, подання та оприлюднення фінансової звітності.
7. Порядок складання консолідованої фінансової звітності.
8. Порядок складання фінансової звітності малого підприємства та мікропідприємства.

Вибір питання за номером, що наведений в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища здобувача вищої освіти.

Перша літера прізвища здобувача вищої освіти	Номери питань
А,Б,В	1
Г,Д	2
Є,Е	3
Ж,З,І	4
К,Л,М	5
Н,О,П	6
Р,С,Т	7
У,Ф,Х	8
Ц,Ч,Ш	1
Щ,Ю,Я	2

4. Розгляд і обговорення практичного матеріалу

Завдання 4.1

Визначити чисту реалізаційну вартість дебіторської заборгованості за статтею Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)».

Вихідні дані:

Первісна вартість дебіторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги) на 31.12.20_ р. становить 250 000 грн.

Залишок резерву сумнівних боргів на 31.12.20_ р. дорівнює 4 500 грн, а безнадійні борги, списані протягом 20_ р. – 2 800 грн.

Протягом 20_ р. було також донараховано 1 170 грн резерву сумнівних боргів.

Завдання 4.2

Визначити балансову вартість акцій, придбаних підприємством, та статті Балансу (Звіту про фінансовий стан), у яких будуть відображені дані акції, якщо вони не є ринковими цінними паперами.

Вихідні дані:

Ринкова ціна акцій, придбаних підприємством, складає 120 000 грн (60 000 акцій × 2 грн) при номінальній вартості однієї акції – 0,50 грн.

Було сплачено брокеру та фондовій біржі 600 грн, у т. ч. ПДВ – 100 грн.

Критерії оцінювання

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х модулів. Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, виконання практичних та модульних завдань.

Здобувач вищої освіти може отримати максимально 12 балів в 1 змістовому модулі, 18 – за 2 змістовий модуль.

Здобувач вищої освіти може отримати максимально за темами 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 – 3 бали: від 0 – 2 балів (усне опитування, виконання практичних завдань) та від 0 – 1 балу (підготовка доповідей зі створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання).

У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль здобувач вищої освіти може отримати додатково по 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату з обов'язковим захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи. Здобувач вищої освіти може отримати максимально 20 балів за першу модульну контрольну роботу, 20 балів за другу модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль: екзамен. Здобувач вищої освіти може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю:

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то здобувач вищої освіти вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Бухгалтерський облік» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти за результатами поточного та підсумкового контролю

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовний модуль №1					Змістовний модуль №2								
T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК	30	100
3	3	3	3	20	3	3	3	3	3	3	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Базові

1. Бухгалтерський облік (загальна теорія): практикум : навч. посіб. / М.М. Коцупатрій, М. М. Кругла, О. Г. Бірюк та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 231 с.
2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т.О. Євлаш. Х.: ХДУХТ, 2019. 182 с.
3. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.
4. Давидюк Т.В. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика: навч. посібник. Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2021. 607 с.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Довгопол Н.В., Полозова Т.В., Радченко М.О. Бухгалтерський облік: навч. посібник для студентів усіх форм навчання спеціальності 051 – Економіка. Харків: ХНУРЕ, 2021. 300 с.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
8. Косяк А. П., Зубенко А.В. Бухгалтерський облік II : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 326 с.
9. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: Накази Міністерства фінансів України
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 № 291, (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
11. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
12. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
14. Рязанова Н. О. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 287 с.
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
16. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : підручник друге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020.192 с.

Допоміжні

1. Безверхий К.В., Юрченко О.А., Петраковська О.В. Концептуальні підходи до побудови обліку та аналізу витрат на оплату винагород працівників підприємства. Міжнародний науковий журнал “Інтернаука”. Серія “Економічні науки”. 2022. № 2. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-2-7894>

2. Жук В.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.

3. Зоріна О.А., Петраковська О.В., Юрченко О.А. Податок на додану вартість і інтернет -торгівлі: особливості документування, обліку та звітування. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. зб.наук.пр.* 2022. № 1-2. С 21 – 31

4. Зоріна О.А., Петраковська О.В., Юрченко О.А. Фінансова та податкова звітність суб'єктів малого підприємництва. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2021. № 12 (247). С. 25-36

5. Іванчук Н.В. Звітність підприємств: навчальний посібник. Острог: 26 Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.

6. Кулик В.А., Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : SBA-Print, 2019. 238 с.

7. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>

8. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

9. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

10. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.

11. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – К. : Каравела, 2019. 560 с.

12. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.

13. Теловата М.Т., Петраковська О.В. Фінансовий облік 1 (у схемах і таблицях): навч. посіб. К.: Інтердрук, 2019. 217 с.

14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtk.com.ua/>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Офіційний сайт правового порталу «Ліга Закон». URL:
<http://www.ligazakon.ua/>